

Sobirania

written by Ferran Armengol Ferrer | 31 d'agost de 2016

Ho acaba de dir Rajoy, i no és la primera vegada que ho fa. *“Nuestra primera obligación... es preservar la soberanía nacional y, con ella, la unidad de España”*. **Sobirania, sí senyor!!!**. Una paraula, tanmateix, absent del diàleg polític català, on debatem, en canvi, sobre dret a decidir, processos constituents, referèndums pactats o convalidatoris, estats generals i no sé quantes coses més, però ens resistim tenaçment a assumir el que significa aconseguir la independència. Tenir o no tenir sobirania és el quid de la qüestió. La sobirania és inherent a l'estat independent i és el que el distingeix d'una autonomia, com sap qualsevol estudiant de dret mínimament informat.

Però no us penseu que he dedicat a la tarda a escoltar Rajoy. No. He estat llegint uns articles escrits per la doctora Araceli Mangas Martín, catedràtica de Dret internacional públic de la Universitat de Salamanca, considerada una de les millors especialistes en la matèria, i que a més té l'infreqüent costum d'agrair amb una nota la tramesa del llibre d'un doctorand a qui no coneix de res. Parlo per experiència pròpia. La doctora Mangas és –ai!- una fervent defensora de la unitat d'Espanya i la qüestió de Catalunya (i Euskadi) l'angoixa profundament. Però moltes vegades, veure les coses des de l'altre costat ens pot ajudar a sortir de debats estèrils i veure realment on som.

En síntesi, la doctora Mangas recorda que els principis d'integritat territorial i d'autodeterminació tenen el mateix rang en l'àmbit internacional, per la qual cosa s'han de cohonstar, que el dret d'autodeterminació és aplicable també fora de contextos colonials, si bé en uns supòsits determinats, i que **el reconeixement de la independència és una qüestió fàctica**. Aplicant aquests principis a Catalunya, entén que el cas català no encaixa en els supòsits del dret

d'autodeterminació però que això no impediria que Catalunya accedís a la independència, encara que no tingués ni tan sols parlament, només amb que un grup la promogués. Per això mateix, critica el cofoisme i la passivitat que, en la seva opinió, ha mantingut el Govern espanyol en "tolerar" que les coses arribin fins on han arribat a Catalunya i adverteix que si Catalunya es proclama independent, això serà imparable.

És evident que la doctora Mangas escombra cap a casa, però, insisteixo, ens deixa unes reflexions molt valuoses. D'entrada, que **el que cal per aconseguir la independència és, sobretot, determinació i no perdre's en detalls legals o vies alternatives que no farien el procés més legal ni legítim, ni tampoc més eficaç.** No menys reveladora és la seva argumentació per a rebutjar l'autodeterminació de Catalunya, que aquest dret només es pot aplicar quan el govern no representa tot el territori o en casos excepcionals, situacions que en el seu parer, no es donen a Espanya. Deixaré per una altra ocasió discutir aquests arguments, però en tot cas, queda clar que es tracta d'un criteri valoratiu, la qual cosa ens porta a l'altre element: la **facticitat**. I en aquest sentit sí que hauríem d'entendre que en un context democràtic, la via més eficaç i acceptable per fer efectiva la independència és el **referèndum d'autodeterminació**. A Madrid ho saben bé. No és casualitat que l'única mesura a la qual es refereix expressament el pacte PP-Ciutadans, per prohibir-la, sigui precisament el referèndum d'autodeterminació, i en canvi, ningú parli de fulls de ruta, processos constituents o declaracions unilaterals del Parlament.